

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2015-2017

OPRACOWANY

PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE

W PABIANICACH

PABIANICE 2015

Spis treści:	Strona
WSTĘP.....	3
1. Realizacja „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Pabianickiego na lata 2012-2014”.....	5
2. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	8
2.1. Środowiska rodzinne zagrożone umieszczeniem dzieci w zastępczych formach opieki.....	10
3. Piecza zastępcza w Powiecie Pabianickim.....	11
3.1 Diagnoza rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014.....	13
3.2. Diagnoza instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014.....	19
3.3. Udzielanie pomocy dla usamodzielnionych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.....	21
3.4. Szkolenie funkcjonujących rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze.....	27
3.5. Środki finansowe przeznaczone na pieczę zastępczą.....	28
4. Roczne limity powstających rodzinnych form pieczy zastępczej.....	30
5. Współpraca z instytucjami.....	31
6. Analiza SWOT i wnioski.....	32
7. Cele i zadania programu na lata 2015-2017.....	33
8. Finansowanie programu.....	38
9. Zakładane rezultaty realizacji programu.....	38
10. Beneficjenci i realizatorzy programu.....	39
11. Monitoring i ewaluacja programu.....	40

WSTĘP

Największym skarbem człowieka jest dziecko. Niestety coraz częściej okazuje się, że nie dla każdego. Coraz częściej słyszymy, nie tylko w mediach ale i wokół nas o tym, że dzieci są porzucane lub krzywdzone. W takich sytuacjach potrzebna jest szybka i skuteczna reakcja społeczeństwa, a w jego imieniu organów władzy publicznej. Najlepszym miejscem w takiej sytuacji jest piecza zastępcza.

System pieczy zastępczej to system zintegrowanych działań osób i instytucji mających na celu zapewnienie właściwej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. (t.j. Dz. U. z 2013r., poz.135 ze zm.) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej reguluje zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz sprawowania pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą, celem podstawowym jest;

1. dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, troska o ich rozwój i przysłą samodzielność życiową,
2. dobro rodziny, która stanowi podstawową komórkę społeczną oraz naturalne środowisko rozwoju oraz dobro dzieci.

Cel ten może być osiągnięty przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami. Ustawa w sposób kompleksowy reguluje zagadnienia pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, oraz określa konsekwencje bezskuteczności udzielanej pomocy poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

Podstawę prawną opracowania programu stanowi art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który nakłada obowiązek opracowania przez powiaty 3 letniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej. Uchwałą Nr XXIX/193/12 Rady Powiatu Pabianickiego z dnia 28 czerwca 2012 roku Powiat Pabianicki przyjął „Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Pabianickiego na lata 2012 – 2014”, który realizowany był przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach.

W związku z upływającym okresem obowiązywania Programu, należało opracować nowy dokument na bazie dotychczasowych do świadczeń. Program został przygotowany w oparciu o diagnozę sytuacji rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu pabianickiego oraz o aktualne potrzeby wynikające z konieczności umieszczenia dzieci poza rodzinami biologicznymi. Przy opracowaniu niniejszego programu wykorzystano: sprawozdania rzeczowo finansowe z wykonywania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy

zastępczej, i informacje własne powiatowego centrum pomocy rodzinie, oraz publikacje naukowe i dostępne badania diagnozujące sytuację rodzin zastępczych.

Celem programu jest rozwój nowych i wsparcie istniejących form pieczy zastępczej na terenie powiatu pabianickiego oraz zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej pieczy zastępczej, organizowanie pomocy dla osób usamodzielnianych poprzez wspieranie procesu usamodzielnienia, jak również organizowanie różnorodnych for wsparcia dla osób prowadzących różne formy pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją działań podjętych w dotychczas obowiązującym „Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Pabianickiego na lata 2012-2014”.

Przedstawiony program służy usystematyzowaniu i ukierunkowaniu działań, ustaleniu priorytetów i zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie pabianickim oraz jest podstawą do pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej konkursów ofert dotyczących realizacji rządowych programów w zakresie wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, jak również do pozyskiwania środków finansowych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

1. Realizacja „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Pabianickiego na lata 2012-2014”.

Zadania określone w „Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Pabianickiego na lata 2012 – 2014” przyjętego Uchwałą Nr XXIX/193/12 Rady Powiatu Pabianickiego z dnia 28 czerwca 2012 roku w większości zostały zrealizowane w zakresie określonym w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

1. Każdemu dziecku pozbawionemu opieki rodzicielskiej zapewniono pieczę zastępczą w rodzinach zastępczych oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, zarówno na terenie powiatu pabianickiego, jak i na terenie innych powiatów.
2. Prowadzono poradnictwo psychologiczne i prawne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
3. Zapewniono funkcjonującym rodzinom zastępczym szkolenia.
4. Organizowano szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
5. Zatrudniono 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej do współpracy z funkcjonującymi rodzinami zastępczymi.
6. Prowadzono nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej.
7. Kwalifikowano osoby kandydujące do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej
8. Rodziny zastępcze otrzymały przysługujące świadczenia na miesięczne utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej, jednorazowe świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny zastępczej, jednorazowo lub okresowo świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki oraz dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka.
9. Funkcjonujące rodziny zastępcze zawodowe otrzymywały wynagrodzenia i pozostałe świadczenia przysługujące zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj. środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego tj. czynsz, podatek, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energie elektryczną i ciepłą, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne (2 rodzin).
10. Ponadto na wniosek rodziny zawodowej zatrudniono osoby zajmujące się opieką i wychowaniem oraz osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich (z pomocy tej skorzystały 2 rodziny).
11. Zapewniono środki na pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych.

12. Zapewniono wsparcie dla osób usamodzielnianych w formie poradnictwa prawnego, psychologicznego i konsultacji z doradcą zawodowym.

13. Zapewniono środki na funkcjonowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej, tj. 5 placówek opiekuńczo- wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu pabianickiego oraz środki finansowe związane z pokrywaniem wydatków na utrzymanie dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów.

14. Pozyskiwano środki zewnętrzne na realizację Programu, w tym środki rządowe, na podstawie art. 187 ust.1 pkt 2 ustawy:

W 2012 roku:

- Powiat Pabianicki otrzymał z budżetu państwa - dotację celową w kwocie 50.873,00 zł w celu pokrycia kosztów utrzymania dziecka w rodzinach.
- Powiat Pabianicki otrzymał z budżetu państwa – dotację celową w kwocie 40.587,00 zł na wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych wraz z pochodnymi.
- Powiat Pabianicki otrzymał z budżetu państwa – dotację celową w kwocie 11.500,00 zł – na szkolenia rodzin zastępczych (Umowa Nr 1/2012 z dnia 20 września 2012 roku na realizację zadań własnych z przeznaczeniem na zadanie pn. „Szkolenia rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego” realizowana w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012).

W 2013 roku:

- Powiat Pabianicki otrzymał z budżetu państwa – dotację celową w kwocie 3.722,00 zł – na zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (Umowa Nr 9/2013 z dnia 4 lipca 2013 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013- asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej).
- Powiat Pabianicki otrzymał z budżetu państwa – dotację celową w kwocie 15.000,00 zł – na wynagrodzenie dla powstających w 2013 roku rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka (Umowa Nr 219/2012 z dnia 6 grudnia 2013 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013).
- Powiat Pabianicki otrzymał z budżetu państwa – dotację celową w kwocie 5.950,00 zł – na szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych (Umowa Nr 219/2013 dnia 6 grudnia 2013 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013).

W 2014 roku:

- Powiat Pabianicki otrzymał z budżetu państwa – dotację celową w kwocie 6.000,00 zł – na szkolenia dla kandydatów lub dla istniejących rodzin zastępczych (Umowa Nr 220/2014 dnia 28 listopada 2014 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą Resortowy programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014).
- Powiat Pabianicki otrzymał z budżetu państwa – dotację celową w kwocie 9.500,00 zł – na świadczenia w celu pokrycia niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny zastępczej (Umowa Nr 220/2014 dnia 28 listopada 2014 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą Resortowy programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014).
- Powiat Pabianicki otrzymał z budżetu państwa – dotację celową w kwocie 3.700 zł – na świadczenia w celu: dofinansowania do wypoczynku dziecka, wystąpienia zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki oraz pokrycia niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny zastępczej (Umowa Nr 6/2014 dnia 7 listopada 2014 roku o udzielenie dotacji na realizację bieżących zadań własnych powiatu, tj. na dofinansowanie wydatków, określonych w art. 192 pkt 3,4,5,7 i 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych w 2014 r. na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w spokrewnionych i niezawodowych rodzinach zastępczych utworzonych przed 2014r.).

- W ramach ustalonego corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych przekształcono jedną dotychczas funkcjonującą rodzinę niezawodową w rodzinę zastępczą zawodową z 3 dzieci.

Nie utworzono nowych rodzin zawodowych w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego ze względu na brak kandydatów do pełnienia tych funkcji.

Niniejszy Program zakłada kontynuację podjętych dotychczas założeń oraz dodatkowo działania wynikające z rozeznania potrzeb w zakresie wspierania pieczy zastępczej.

2. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Dzieci z uwagi na swoją niedojrzałość fizyczną i psychiczną, wymagają szczególnej troski i opieki. Ochrona ich praw powinna być przedmiotem działań podejmowanych nie tylko przez rodziców i organy władzy publicznej, ale przez każdego, kto jest świadkiem sytuacji zagrażającej szeroko rozumianemu dobru dziecka. We wszystkich działaniach dotyczących dziecka naczelnym celem powinno być jak najlepsze zabezpieczenie jego interesów. Działania te powinny uwzględniać podmiotowość dziecka oraz odbywać się z poszanowaniem jego praw i wolności, w szczególności prawa do godnego życia.

Najlepszym środowiskiem życia i wychowania dziecka jest rodzina. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. W ustawie wprowadzono pojęcie pieczy zastępczej i wskazano formy, w jakich piecza jest realizowana:

1. Formy rodzinne, w tym:

a) rodziny zastępcze:

- rodziny zastępcze spokrewnione,
- rodziny zastępcze niezawodowe,
- rodziny zastępcze zawodowe, w tym:
 - pełniące funkcje pogotowia rodzinnego
 - specjalistyczne

b) rodzinne domy dziecka.

Rodzinne formy pieczy zastępczej obejmują rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka. Stanowią one formę wsparcia dla rodzin biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, traktują je w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobistej, zapewniają kształcenie, rozwój uzdolnień i zainteresowań, dostęp do świadczeń zdrowotnych, zaspakajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne i religijne, a także zapewniają ochronę przed arbitralną i bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka oraz umożliwiają mu kontakt z rodzicami i innymi bliskimi osobami, chyba że z uwagi na dobro dziecka sąd postanowi inaczej.

Dziecko umieszcza się w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny biologicznej, a zatem do czasu przezwyciężenia trudności, które stanowiłyby przyczynę umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

2. Formy instytucjonalne:

- Placówki opiekuńczo - wychowawcze, w tym typu:

- socjalizacyjnego,
 - interwencyjnego,
 - specjalistyczno - terapeutycznego
 - rodzinnego
- Regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne
- Interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje w sytuacji, gdy brakuje możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych powodów nie jest to zasadne.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspakajają jego niezbędne potrzeby, realizują plan pomocy dziecku. Umożliwiają mu kontakt z rodzicami i innymi bliskimi osobami, chyba że sąd postanowi inaczej. Podejmują działania, których celem jest powrót dziecka do rodziny.

Zapewniają dostęp do kształcenia dostosowanego do wieku i możliwości rozwojowych dziecka. Obejmują je działaniami terapeutycznymi oraz zapewniają korzystanie ze świadczeń zdrowotnych.

Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej, podobnie jak w przypadku pieczy o charakterze rodzinnym, następuje po wyczerpaniu wszelkich form pomocy rodzinie i trwa do czasu zaistnienia warunków umożliwiających powrót dziecka do rodziny biologicznej albo umieszczenia go w rodzinie zastępczej.

Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia przez nie pełnoletności, a w określonych ustawowo przypadkach – nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

Celem pieczy zastępczej jest przede wszystkim praca z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy nie jest to możliwe - dążenie do przysposobienia dziecka. Ponadto pobyt w pieczy zastępczej ma na celu przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania bliskich i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, zdobywanie umiejętności społecznych, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych oraz bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych dzieci.

2.1. Środowiska rodzinne zagrożone umieszczeniem dzieci w zastępczych formach opieki.

Rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka, zapewnić mu odpowiednie warunki życia, umożliwić wszechstronny rozwój osobowości. Władza rodzicielska powinna być sprawowana tak, jak wymaga tego

dobro dziecka. W razie pojawienia się jakichkolwiek trudności w należyтым wypełnieniu obowiązków wynikających z władzy rodzicielskiej, rodzicom należy się pomoc i wsparcie ze strony państwa.

Wsparcie dla rodzin przeżywających trudności we właściwym wypełnianiu obowiązku względem dziecka polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców,
- podnoszeniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomoc w integracji, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej oraz dążeniu do reintegracji rodziny.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podzieliła kompetencje w zakresie pracy z rodziną biologiczną między samorząd gminny i powiatowy. Obowiązki te jednostki samorządu terytorialnego realizować powinny w szczególności poprzez współpracę z sądem i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, organizacjami pozarządowymi oraz środowiskiem lokalnym. Pomoc rodzinie naturalnej pozostała w gestii gminy, zaś organizację pieczy zastępczej powierzono powiatowi. Osiągnięcie pożądaných efektów jest możliwe poprzez stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych ukierunkowanego na profilaktykę oraz pracę z rodziną biologiczną. Umieszczenie dziecka w formach pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej należy do zadań własnych gminy. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej mogą skorzystać z pomocy asystenta rodziny.

W ramach działań profilaktycznych w gminie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza następujące priorytety:

- 1) obowiązek opracowywania przez samorządy gmin lokalnych programów wspierania rodzin wychowujących małoletnie dzieci,
- 2) konieczność stosowania wczesnej profilaktyki społecznej dla młodych rodzin,
- 3) środowiskowe formy opieki pozarodzinnej dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym,
- 4) wprowadzenie stanowiska asystenta rodziny, który niezależnie od pracowników socjalnych zajmuje się wyłącznie pracą z rodziną.

Praca asystentów ukierunkowana jest na działania profilaktyczne z rodziną oraz dążenie do utrzymania dziecka w rodzinie biologicznej i wspieranie ich członków w przywracaniu zdolności do właściwego wypełniania zadań.

Wspieranie rodziny powinno opierać się na eliminowaniu sytuacji, w których dziecko musi opuścić rodzinę biologiczną, a tym samym na podejmowaniu działań

profilaktycznych, poprzez współpracę różnych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, w tym jednostek gminnych, powiatowych organizacji pozarządowych i oświatowych. Prowadzenie działań profilaktycznych jest formą tańszą i bardziej skuteczną. W przypadku, gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, praca z rodziną biologiczną powinna uwzględniać działania związane z jak najszybszym powrotem dziecka do rodziny. Stąd też realizacja założonych celów głównych i szczegółowych określa zbieżne działania zmierzające do wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, w tym poradnictwo dla rodzin, wsparcie interdyscyplinarne rodzin we współpracy z różnymi instytucjami, organizowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci, pomoc w formie rodzin wspierających oraz asystenta rodziny, tworzenie i realizacja programów wspierających rodzinę.

Celem wsparcia jest przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W przypadku, gdy wykorzystane zostaną wszelkie możliwe formy pomocy, a rodzice dziecka nadal nie wypełniają należycie swoich obowiązków, dziecko może zostać umieszczone w pieczy zastępczej, której celem jest zapewnienie mu czasowej opieki i wychowania. Umieszczenie dziecka poza rodziną naturalną powinno stanowić środek ostateczny, stosowany gdy rodzice zagrażają dobru dziecka. Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny.

3. Piecza zastępcza w Powiecie Pabianickim.

Dziecko ma zagwarantowane prawo do wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowania poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeżeli jest to zgodne z dobrem dziecka.

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców biologicznych organizowana jest piecza zastępcza. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich innych form pomocy rodzicom, chyba że dobro dziecka przemawia za niezwłocznym zapewnieniem mu pieczy zastępczej. Ideą pieczy zastępczej jest czasowe zapewnienie opieki i wychowania dzieciom, których rodzinom ograniczono lub pozbawiono ich tego prawa, na mocy postanowienia sądu. Jednym z zadań pieczy zastępczej jest przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, a także zaspokojenie potrzeb dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem

potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Na rodzinie zastępczej spoczywa obowiązek, a jednocześnie prawo wykonywania bieżącej pieczy nad dzieckiem, jego wychowania i reprezentowania, w szczególności w przedmiocie dochodzenia świadczeń przeznaczonych na zaspokajanie jego potrzeb. Pozostałe obowiązki i prawa wynikające z władzy rodzicielskiej należą do rodziców dziecka.

Dzieci umieszczane w pieczy zastępczej w większości przypadków w rodzinach biologicznych doznawały wszelkiego rodzaju zaniedbań, przemocy oraz były świadkami nadużywania alkoholu przez rodziców. Konieczne zatem jest udzielanie dzieciom i rodzinom zastępczym profesjonalnego wsparcia w dążeniu do wychodzenia z kryzysu w jakim znalazło się dziecko, przy jednoczesnej wzmożonej pracy z rodziną biologiczną w celu umożliwienia dzieciom powrotu do środowisk rodzinnych po zażegnaniu kryzysu.

Jedną z form pracy w dążeniu do powyższego celu jest dokonywanie oceny sytuacji dziecka w konsultacji ze specjalistami (psychologiem i pedagogiem), z uwzględnieniem potrzeb dziecka.

Z dziećmi, które doświadczyły traumy w wyniku zaniedbań rodzinnych oraz w wyniku odebrania ich ze znanych im środowisk, zapewniana jest opieka psychologiczna.

Ze wsparcia specjalistycznego korzystają również rodziny zastępcze, aby skutecznie wspierać swoich podopiecznych.

Nowelizacja ustawy wprowadzona w 2014 roku określiła nowe limity rodzin przypadających do współpracy z jednym koordynatorem, tj. 15 rodzin.

Od 1 stycznia 2015 roku jedynie na wniosek rodziny zastępczej obejmuje się ich wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W roku 2014 organizator rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie pabianickim zatrudnił do współpracy z rodzinami zastępczymi 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Działania podejmowane zarówno wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej nad powrotem dzieci do domów rodzinnych spowodowały, że w latach 2012 – 2014 – łącznie 32 dzieci powróciło do swoich środowisk rodzinnych oraz trafiło do adopcji.

3.1 Diagnoza rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014.

Najbardziej pożądaną formą pieczy zastępczej jest forma rodzinna z uwagi na możliwość stworzenia warunków opieki i wychowania najbardziej zbliżonych do rodziny naturalnej.

Pieczka rodzinna sprawowana jest w formie:

- rodziny zastępczej (spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej, w tym specjalistycznej i pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego),
- rodzinnego domu dziecka.

Rodzina zastępcza spokrewniona to taka, która jest tworzona przez rodzeństwo dziecka lub wstępnych dziecka tj. dziadków, pradiadków.

W rodzinach – zawodowej i niezawodowej ustawodawca ograniczył liczbę dzieci, które mogą w nich przebywać do nie więcej niż 3. Wyjątek stanowi konieczność umieszczenia w rodzinie rodzeństwa – za zgodą rodziny zastępczej oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

Rodzina pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego ma charakter głównie interwencyjny, a pobyt dzieci w tej rodzinie powinien być krótkotrwały. Pogotowia przyjmują dzieci zarówno na podstawie orzeczenia sądu, jak i po doprowadzeniu przez Policję lub Straż Graniczną lub po interwencyjnym odebraniu dziecka przez pracownika socjalnego w trybie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zasadą jest, iż w tego typu rodzinie zastępczej umieszcza się dziecko do czasu unormowania jego sytuacji, nie dłużej jednak niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony – za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej.

W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej umieszcza się natomiast głównie dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w ramach postępowania w sprawach nieletnich oraz małoletnie matki z dziećmi.

W rodzinnych domach dziecka może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci, chyba że istnieje konieczność umieszczenia w nim rodzeństwa, za zgodą prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz po pozytywnej opinii koordynatora, możliwe jest umieszczenie w rodzinnym domu dziecka większej liczby dzieci.

Podstawowym zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach jako Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Pabianickim jest podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- zapewnienia stabilnego środowiska wychowawczego,

- utrzymywania osobistych kontaktów z rodziną,
- ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka,
- wychowania w rodzinie, a w przypadku wychowania dziecka poza rodziną zapewnienia w miarę możliwości zgodnie z jego potrzebami opieki i wychowania w rodzinnych formach opieki zastępczej,
- powrotu do rodziny naturalnej,
- traktowania w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej,
- praktyk religijnych zgodnych z wolą rodziców i potrzebami dziecka,
- kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i indywidualności oraz zabawy i wypoczynku,
- pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że rodzinne formy pieczy zastępczej są ważnym elementem w systemie opieki nad dzieckiem. W środowiskach tych dzieci mają zapewnioną opiekę przez stałych opiekunów, którzy poprzez swoje działania w sposób naturalny uczą je pełnienia określonych ról społecznych i wprowadzają w dorosłe życie.

Rodzina piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. W sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym wyjściem jest zapewnienie mu opieki rodzinnej w rodzinie zastępczej: spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej lub w rodzinnym domu dziecka.

Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku podjęcia dalszego kształcenia – nie dłużej niż do 25 r. ż, ale również, w wyniku zmiany sytuacji prawnej (przywrócenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej), może ustać potrzeba sprawowania dalszej pieczy zastępczej.

Kandydaci na rodziny zastępcze, podejmując decyzję o utworzeniu rodziny zastępczej, muszą posiadać świadomość czasowości opieki nad dzieckiem oraz brać pod uwagę i akceptować możliwość powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej.

Jeśli rodzice biologiczni nie mogą wypełniać wobec swego dziecka funkcji opiekuńczo – wychowawczych oznacza to, że zostali trwale lub czasowo pozbawieni władzy rodzicielskiej albo władza ta została im ograniczona lub zawieszona. Najczęściej do rodziny zastępczej trafiają dzieci rodziców o ograniczonej i zawieszony władzy rodzicielskiej.

WYKRES 1 RODZINY ZASTĘPCZE NA TERENIE POWIATU PABIANICKIEGO W LATACH 2012 – 2014.

Powyższy wykres przedstawia liczbę rodzin zastępczych znajdujących się na terenie Powiatu Pabianickiego. Jak wynika z zebranych powyżej danych, na terenie naszego powiatu zdecydowaną większość stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami dzieci są dziadkowie bądź rodzeństwo, następnie rodziny zastępcze niezawodowe, czyli wujostwo lub osoby obce oraz rodziny zawodowe.

Podopiecznymi pieczy zastępczej są dzieci, które zostały umieszczone w rodzinach zastępczych głównie na skutek zaniedbania ze strony rodziców biologicznych, przemocy domowej i uzależnień. Część dzieci przebywa w rodzinach zastępczych na skutek utraty jednego lub obojga rodziców.

WYKRES 2 LICZBA UMIESZCZONYCH DZIECI W RODZINACH ZASTĘPCZYCH NA TERENIE POWIATU PABIANICKIEGO W LATACH 2012 - 2014.

Najwięcej dzieci umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej jest w rodzinach zastępczych spokrewnionych i niezawodowych.

TABELA 1 LICZBA DZIECI Z TERENU POWIATU PABIANICKIEGO UMIESZCZONYCH W FORMIE RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE INNEGO POWIATU W LATACH 2012-2014.

	2012	2013	2014

Liczba dzieci z terenu powiatu pabianickiego umieszczonych w formie rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innego powiatu	1	3	5
--	----------	----------	----------

WYKRES 3 LICZBA NOWOPOWSTAŁYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH W LATACH 2012 – 2014.

WYKRES 4 LICZBA DZIECI UMIESZCZONYCH W RODZINNYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2012-2014.

Porównanie lat 2012 – 2014 pozwala na stwierdzenie, że liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych utrzymuje się na tym samym poziomie. Istnieje jednak potrzeba utworzenia nowych zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, ponieważ od kilku lat wzrasta liczba dzieci w pieczy zastępczej od urodzenia do 7 lat, dla których znalezienie miejsca w pieczy zastępczej stanowi dużą trudność.

Pozytywnym zjawiskiem, jest fakt, że w miarę możliwości regulowana jest sytuacja prawna dzieci, dzięki czemu pozyskują własną rodzinę. W analizowanym okresie, czyli w latach 2012 – 2014 zostało przysposobionych 14 dzieci, które dotychczas przebywały w pieczy zastępczej.

3.2. Diagnoza instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014.

Instytucjonalną pieczę zastępczą, zgodnie z art. 93 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tworzą:

- placówki opiekuńczo – wychowawcze, w tym typu: socjalizacyjnego; interwencyjnego; specjalistyczno - terapeutycznego; rodzinnego
- regionalne placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Do zadań własnych powiatu należy prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych o charakterze rodzinnym, ,interwencyjnym lub specjalistyczno –

terapeutycznym, które zgodnie z ww. ustawą zapewniają opiekę i wychowanie dzieciom powyżej 10 roku życia.

Na terenie powiatu pabianickiego funkcjonuje pięć całodobowych placówek opiekuńczo - wychowawczych typu socjalizacyjnego, które dysponują łącznie 81 miejscami;

1. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Porszewicach, Porszewice 18E m1,
2. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 w Porszewicach, Porszewice 18E m2,
3. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3 w Porszewicach, Porszewice 18E m3,
4. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 4 w Porszewicach, Porszewice 18E m4,
5. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 5 w Pabianicach, ul. Sejmowa 2.

Dziecko, które pochodzi z powiatu pabianickiego, pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, po wyczerpaniu możliwości znalezienia formy rodzinnej pieczy zastępczej, jest umieszczane w placówce opiekuńczo – wychowawczej w Porszewicach. Placówka ta zapewnia całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie ze świadczeń zdrowotnych i kształcenia. Całodobowy pobyt dziecka w placówce ma charakter przejściowy, do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. Dlatego bardzo ważna jest praca z rodziną biologiczną dziecka, pracownika socjalnego placówki.

W znacznej części praca ta dotyczy:

1. Pomocy w wyjściu z ciężkiej sytuacji materialnej.
2. Motywacji do utrwalania więzi z dzieckiem.
3. Przygotowania rodziców na powrót dziecka do domu.
4. Udzielania wskazówek jak utrzymać więzy rodzinne.
5. Pomocy w budowaniu relacji między rodzeństwem.

Placówki umożliwiają bezpośredni kontakt dzieci z rodzinami biologicznym (w placówkach, urlopowanie do domów rodzinnych) lub telefoniczny. Starają się angażować rodziny biologiczne do udziału w organizowanych uroczystościach. Działania te służą utrzymaniu więzi, ale również budowaniu prawidłowych relacji rodzicielskich i zmierzają do ewentualnego powrotu dzieci do środowisk rodzinnych.

WYKRES 5 LICZBA DZIECI UMIESZCZONYCH W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWACZYCH NA TERENIE POWIATU PABIANICKIEGO W LATACH 2012-2014.

TABELA 2 LICZBA DZIECI Z TERENU POWIATU PABIANICKIEGO UMIESZCZONYCH W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH NA TERENIE INNEGO POWIATU W LATACH 2012-2014.

	2012	2013	2014
Liczba dzieci z terenu powiatu pabianickiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innego powiatu	10	5	4

3.3. Udzielanie pomocy dla usamodzielnionych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.

W związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od dnia 1 stycznia 2012r. pełnoletni wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo -wychowawcze zostali objęci pomocą dla osób usamodzielnianych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W myśl art. 240 ust.1 cytowanej ustawy w przypadku wychowanków, którzy opuścili rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczo -wychowawczą przed dniem wejścia w życie ustawy, czyli do dnia 31 grudnia 2011r. miały zastosowanie dotychczasowe przepisy ustawy o pomocy społecznej. Osoby te otrzymywały zatem przysługujące im świadczenia według innych zasad niż wychowankowie, którzy opuścili wyżej wymienione formy pieczy zastępczej po dniu 1 stycznia 2012r.

Osoba, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej oraz osoba pełnoletnia opuszczająca placówkę opiekuńczo - wychowawczą typu rodzinnego i socjalizacyjnego jest objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, jak również przez pomoc:

1) na kontynuowanie nauki - wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej,

2) na usamodzielnienie - wniosek o przyznanie pomocy na usamodzielnienie osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej,

3) na zagospodarowanie - wniosek o przyznanie pomocy na zagospodarowanie osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej,

4) odpowiednich warunków mieszkaniowych - wniosek o przyznanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym zgodnie z ostatnim zameldowaniem,

5) zatrudnienia - wniosek o przyznanie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej.

Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 3 lat — w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną,
- roku — w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia, określającego w szczególności:

- zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia,
- sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia.

Indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez dyrektora powiatowego centrum pomocy rodzinie. Celem głównym programu usamodzielnienia jest przygotowanie wychowanków pieczy zastępczej do samodzielnego życia.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę:

- w szkole;
- w zakładzie kształcenia nauczycieli;
- w uczelni;

- na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia;
- u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Pomoc z tytułu kontynuowania nauki wypłacana jest na czas nauki nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia. Pomoc przysługuje w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego i wynosi nie mniej niż 500 zł miesięcznie.

Pomoc na usamodzielnienie (w formie finansowej) oraz na zagospodarowanie (w formie rzeczowej) jest przyznawana po ukończeniu nauki przez wychowanków z przeznaczeniem na zakup niezbędnych urządzeń gospodarstwa domowego, mebli, sprzętów niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Wysokość pomocy na usamodzielnienie wynosi:

- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną — nie mniej niż **3300 zł**,
- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczą nie mniej niż:
 - **6600 zł** - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
 - **3300 zł** - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
 - **1650 zł** - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia, w wysokości nie niższej niż 1500 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3000 zł. Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

Przyznania pomocy na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie lub na zagospodarowanie można odmówić w przypadku, gdy:

- istnieje uzasadnione przypuszczenie, że pomoc zostanie wykorzystana niezgodnie z celem, na jaki zostanie przyznana;
- osoba usamodzielniana przed osiągnięciem pełnoletności opuściła samowolnie pieczę zastępczą;

- osoba usamodzielniana porzuciła naukę umożliwiającą jej przygotowanie zawodowe i nie podejmuje zatrudnienia;
- stosunek pracy z osobą usamodzielnianą został rozwiązany bez wypowiedzenia z winy pracownika;
- osoba usamodzielniana bez uzasadnionej przyczyny uchyla się od podjęcia proponowanego jej zatrudnienia;
- osoba usamodzielniana została skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

Ważną kwestią dotyczącą wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych pochodzących z powiatu pabianickiego jest pomoc w uzyskaniu mieszkania. Większość podopiecznych nie ma możliwości powrotu do domu rodzinnego, a w wielu przypadkach powrót jest niewskazany. Wielu wychowanków znajduje się w bardzo trudnej sytuacji mieszkaniowej. Dotychczas w zakresie mieszkań socjalnym przy współpracy z gminami udało się pozyskać mieszkania socjalne pozostające w zasobach gmin, niestety potrzeby są tak duże, że nie wszyscy usamodzielnieni wychowankowie otrzymali mieszkania (obecnie są zapisani na liście i oczekują na przydział lokalu socjalnego).

Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia dla wychowanków polega na udzielaniu informacji o możliwych formach wsparcia przez instytucje realizujące to zadanie, kierowanie do PUP w celu uzyskania informacji o posiadanych ofertach pracy, kierowaniu na staż, udział w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe.

WYKRES 6 LICZBA USAMODZIELNIONYCH WYCHOWANKÓW W RODZINNEJ PIELCZY ZASTĘPCZEJ Z TERENU POWIATU PABIANICKIEGO W LATACH 2012-2014.

W latach 2012-2014 w rodzinnych formach pieczy zastępczej usamodzielniało się łącznie 35 wychowanków.

Usamodzielniani wychowankowie wraz z opiekunami tworzyli indywidualne programy usamodzielnienia, określając w nich plany edukacyjne, zawodowe, i mieszkaniowe. Wychowankowie brali udział w szkoleniach podnoszących ich kompetencje oraz wiedzę z zakresu przysługujących im świadczeń i form wsparcia.

WYKRES 7 LICZBA USAMODZIELNIONYCH WYCHOWANKÓW W RODZINNEJ PIELCZY ZASTĘPCZEJ Z TERENU POWIATU PABIANICKIEGO W LATACH 2015-2017 - PROGNOZA

WYKRES 8 LICZBA USAMODZIELNIONYCH WYCHOWANKÓW Z PLACÓWEK OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH Z TERENU POWIATU PABIANICKIEGO W LATACH 2012-2014.

WYKRES 9 LICZBA USAMODZIELNIONYCH WYCHOWANKÓW Z PLACÓWEK OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH Z TERENU POWIATU PABIANICKIEGO W LATACH 2015-2017 - PROGNOZA

Usamodzielnianie wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej czy rodziny zastępczej to proces, wymagający odpowiedniego przygotowania samego wychowanka, służb i zaplecza społecznego usamodzielnianego, ścisłej współpracy wszystkich elementów systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Dotychczasowe do świadczenia pozwalają stwierdzić, że młodzież opuszczająca pieczę zastępczą, nie jest przygotowana na samodzielne kierowanie swoim życiem, często nie posiada kompetencji pozwalających im na sprawne funkcjonowanie w życiu społecznym. Nie potrafi swobodnie poruszać się po rynku edukacyjnym, zawodowym, wykazuje lęk przed instytucjami publicznymi bowiem nie posiada wiedzy na temat ich uprawnień i działalności. Oprócz niedostatków społecznych, usamodzielniani wychowankowie często charakteryzują się brakiem wiary w swoje możliwości, odpowiedzialności za siebie i swoje życie oraz poczucia że są kreatorami swojego dalszego losu. Zatem konieczne jest wzmocnienie systemu wspierania wychowanków w procesie usamodzielniania poprzez kształtowanie tych sfer ich rozwoju.

3.4. Szkolenie funkcjonujących rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze.

W celu rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2012 – 2014 prowadzono kampanie promujące rodzicielstwo zastępcze. W efekcie dokonano naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Osoby

pozyskiwały informacje o prowadzonym naborze ze strony internetowej PCPR, mediów, kościołów, szkół, przychodni, ośrodków pomocy społecznej, ulotek, plakatów oraz od istniejących już rodzin zastępczych. Liczba pozyskanych kandydatów wyniosła ogółem 49 osób w analizowanym okresie czasu.

W latach 2012-2014 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach zorganizowało szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych niezawodowych i zawodowych oraz dla istniejących i funkcjonujących rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i spokrewnionych.

TABELA 3 LICZBA OSÓB, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO SZKOLENIA NA KANDYDATÓW NA RODZINĘ ZASTĘPCZĄ ORAZ NA ISTNIEJĄCE – FUNKCJONUJĄCE RODZINY ZASTĘPCZE W LATACH 2012-2014.

	2012	2013	2014
Liczba osób, z którymi przeprowadzono szkolenia na kandydatów na rodzinę zastępczą oraz na istniejące – funkcjonujące rodziny zastępcze	20	17	12

W związku z dalszymi potrzebami pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe a w szczególności rodziny zastępcze zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach tj. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2015 – 2017 będzie prowadził dalszą kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze, która ma na celu poszukiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

3.5. Środki finansowe przeznaczone na pieczę zastępczą.

Rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego funkcjonujące na terenie powiatu pabianickiego finansowane są głównie z budżetu powiatu pabianickiego.

TABELA 4 WYDATKOWANE ŚRODKI PIENIĘŻNE NA PIECZĘ ZASTĘPCZĄ W LATACH 2012-2014.

Rok	Środki pieniężne wydatkowane dla rodzin zastępczych	Środki pieniężne wydatkowane na placówki opiekuńczo – wychowawcze	Środki pieniężne wydatkowane dla osób usamodzielnianych
2012	2.442.504,51	4.360.481,63	213.075,02
2013	2.549.386,62	4.187.694,05	181.130,83
2014	2.431.339,81	4.626.775,51	218.198,77

Powiat Pabianicki jako właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed skierowaniem do placówki opiekuńczo-wychowawczej lub umieszczeniem w rodzinie zastępczej ponosi wydatki na utrzymanie wychowanków w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w danej placówce oraz w łącznej kwocie świadczeń przysługujących danej rodzinie zastępczej. Jednocześnie Powiat Pabianicki otrzymuje zwrot kosztów utrzymania dzieci pochodzących z innych powiatów, a przebywających w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu pabianickiego.

TABELA 5 WYDATKI POWIATU PABIANICKIEGO W LATACH 2012-2014 NA UTRZYMANIE DZIECI UMIESZCZONYCH W RODZINACH ZASTĘPCZYCH NA TERENIE INNYCH POWIATÓW.

Rok	Liczba dzieci	Roczny koszt realizacji porozumień
2012	26	249.825,27
2013	24	294.066,08
2014	27	331.295,89

TABELA 6 DOCHODY POWIATU PABIANICKIEGO W LATACH 2012-2014 NA UTRZYMANIE DZIECI POCHODZĄCYCH Z INNYCH POWIATÓW A UMIESZCZONYCH W RODZINACH ZASTĘPCZYCH NA TERENIE POWIATU PABIANICKIEGO.

Rok	Liczba dzieci	Roczny koszt realizacji porozumień
2012	15	167.900,44

2013	16	193.093,56
2014	16	202.051,62

TABELA 7 WYDATKI POWIATU PABIANICKIEGO W LATACH 2012-2014 NA UTRZYMANIE DZIECI UMIESZCZONYCH W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH NA TERENIE INNYCH POWIATÓW.

Rok	Liczba dzieci	Roczny koszt realizacji porozumień
2012	19	697.432,24
2013	15	446.491,46
2014	9	364.160,58

TABELA 8 DOCHODY POWIATU PABIANICKIEGO W LATACH 2012-2014 NA UTRZYMANIE DZIECI POCHODZĄCYCH Z INNYCH POWIATÓW A UMIESZCZONYCH W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH NA TERENIE POWIATU PABIANICKIEGO.

Rok	Liczba dzieci	Roczny koszt realizacji porozumień
2012	16	468.571,10
2013	13	479.944,84
2014	8	391.505,90

Z powyższych danych wynika, że liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów utrzymuje się na stałym poziomie, natomiast w placówkach opiekuńczo – wychowawczych się zmniejsza. Systematycznie jednak następuje wzrost wydatków ponoszonych przez powiat pabianicki za pobyt dzieci na terenie innych powiatów. Sytuacja ta jest wynikiem wzrostu wydatków oraz wprowadzeniem nowych rodzajów świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym oraz wzrostu średnich miesięcznych wydatków na utrzymanie dziecka. Podobnie liczba dzieci z innych powiatów, przebywających w rodzinach zastępczych na terenie

powiatu pabianickiego utrzymuje się od kilku lat na tym samym poziomie lub nieznacznie spada, a dochody z tego tytułu wzrastają.

4. Roczne limity powstających rodzinnych form pieczy zastępczej.

Biorąc pod uwagę art. 180 pkt1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczący konieczności określenia limitów dotyczących tworzenia rodzin zastępczych zakłada się następujący plan zawierania umów z rodzinami zastępczymi z podziałem na lata 2015-2017.

Poniższa tabela określa liczbę rodzin zastępczych, które planuje się utworzyć w kolejnych latach. Jednocześnie należy podkreślić, że założone limity mogą ulec zmianie w zależności od aktualnych potrzeb, zmieniającej się sytuacji oraz posiadanych środków finansowych.

TABELA 9 ROCZNY LIMIT POWSTAJĄCYCH RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Rodzaj rodzinnej formy pieczy zastępczej	2015	2016	2017
Rodziny zastępcze zawodowe	2	3	4
Rodziny zastępcze specjalistyczne	1	1	1
Rodziny zastępcze zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego	1	1	1

Ustalenia limitu rodzin zastępczych zawodowych dokonano w oparciu o rozeznane potrzeby i dotychczasowe doświadczenia w odniesieniu do liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.

5. Współpraca z instytucjami.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach aktywnie współdziałał z instytucjami i organizacjami w

zakresie wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej. Partnerami w realizacji ustawowych zadań byli:

- Ośrodki pomocy społecznej powiatu pabianickiego.
- Sąd Rejonowy w Pabianicach, Wydział Rodzinny i Nieletnich.
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.
- Powiatowy Urząd Pracy.
- Placówki opiekuńczo-wychowawcze.
- Placówki oświatowe.
- Archidiecezjalny Ośrodek adopcyjny w Łodzi.
- Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi.
- Wydział Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego.
- Policja.
- Ośrodek Rodzin Zastępczych ‘SZANSA’ w Łodzi.
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.
- Niepubliczne poradnie psychologiczne.
- Służba zdrowia (szpitale, przychodnie).
- Kościoły.
- Lokalne samorządy.

Współpraca z ww. podmiotami miała na celu podniesienie jakości pracy na rzecz dziecka i rodziny. Ukierunkowana była na rozwiązywanie bieżących problemów i potrzeb. Mimo znaczącego nakładu sił w budowaniu spójnego systemu wsparcia oraz zintegrowanych działań w celu podniesienia kompetencji wszystkich służb, istnieje nadal konieczność dalszego zacieśniania współpracy i wypracowania standardów mających wpływ na dalszą skuteczną pomoc dzieciom i ich rodzinom. Działania te wymagają wspólnych rozwiązań.

6. Analiza SWOT i wnioski.

W niniejszym „Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017” zastosowano analizę SWOT jako narzędzie do usystematyzowania mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń dla sfery społecznej Powiatu Pabianickiego dotyczącej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Liczba dzieci systematycznie umieszczanych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej nadal jest zbyt duża, dlatego też konieczne jest podejmowanie działań przez Gminy na rzecz pracy z rodziną zmierzających do utrzymania dziecka w rodzinie oraz wzrostu liczby rodzinnych form pieczy zastępczej, jako tych najbardziej przyjaznych dziecku.

Wzrost liczby umieszczanych dzieci w trybie interwencyjnym, szacowana liczba rodzin dysfunkcyjnych oraz liczba prowadzonych postępowań w sprawach

opiekuńczych i nadzorów kuratorskich wiąże się z koniecznością umieszczania dzieci w trybie nagłym. Konieczne jest również zabezpieczenie dzieci w sytuacjach odbioru w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz zabezpieczenia dziecka przez policję. Stąd wynika pilna potrzeba utworzenia pogotowia rodzinnego szczególnie dla dzieci poniżej 7 roku życia.

Budowanie pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego pozwoli na pozyskiwanie kandydatów do pełnienia roli rodziców zastępczych oraz umożliwi organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej, w sytuacji koniecznej, dobór właściwego środowiska zastępczego bez dodatkowego obciążania już istniejących środowisk zastępczych.

Dodatkowo koniecznym jest sukcesywne podnoszenie standardów pracy wszystkich podmiotów i współpracy między nimi w zakresie realizacji ustawy przy równoczesnym udzielaniu świadczeń finansowych o charakterze obligatoryjnym oraz fakultatywnym w ramach posiadanych środków z uwzględnieniem zmian legislacyjnych. Ustawa o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje na wielość podmiotów i instytucji jako realizatorów i partnerów. Interdyscyplinarne podejście do założeń ustawy stanowi o jakości oferowanego wsparcia i profesjonalizmie służb zaangażowanych w ich urzeczywistnianie. Wymiana doświadczeń i wypracowanie standardów współpracy jest jednym z koniecznych elementów do budowania zwartego systemu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej. Udzielanie wsparcia specjalistycznego jest elementem niezbędnym do właściwego diagnozowania i budowania planu działania w sytuacji kryzysu rodzinnego. Wykorzystywanie metod terapeutycznych indywidualnych i grupowych stanowi uzupełnienie działań standardowych.

TABELA 10 ANALIZA SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Prowadzenie szkoleń i kwalifikacji dla kandydatów na rodziny zastępcze	Brak osób chętnych do tworzenia rodzinnych form pieczy zastępczej
Rozwój form rodzicielstwa zastępczego szczególnie rodzin zastępczych zawodowych	Brak środków finansowych na realizację zadań z zakresu ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
Wykwalifikowana i doświadczona kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	Brak lokali socjalnych lub komunalnych na terenie gmin oraz mieszkań chronionych o zasięgu ponadgminnym dla wychowanków

	placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych
Współpraca z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej i innymi instytucjami zajmującymi się opieką nad dzieckiem i rodziną	Niewystarczający poziom wymiany doświadczeń, informacji, wypracowania wspólnych projektów przez instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w powiecie i gminach
Prowadzenie szkoleń i wsparcia funkcjonujących rodzin zastępczych	
SZANSE	ZAGROŻENIA
Pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego	Niespójność przepisów prawa i trudności w jego interpretacji
Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny	Brak chęci współpracy przez rodziny
	Wysoki poziom bezrobocia powodujący ubożenie i rozwarstwienie społeczeństwa oraz narastanie postaw bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

7. Cele i zadania programu na lata 2015-2017.

Dziecku, któremu rodzina naturalna nie może zapewnić bezpośredniej opieki i wychowania należy zorganizować opiekę zastępczą. Szansą wzrastania dziecka w warunkach zbliżonych do naturalnych są rodziny zastępcze. Obecne rozwiązania ustawowe kładą nacisk na rozwijanie rodzinnych zastępczych form opieki oraz kompleksową pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dziecka do domu. Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wspieranie tych rodzin zastępczych, które już funkcjonują przyczyni się do wzmocnienia obecnego systemu opieki w powiecie pabianickim. Ponadto istnieje konieczność by w zintegrowanym systemie opieki nad dzieckiem i rodziną uwzględnić działania mające na celu przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia po opuszczeniu placówki opiekuńczo –wychowawczej i rodziny zastępczej. W czasie pobytu w pieczy zastępczej, wychowanek powinien nabyć odpowiednie umiejętności i wiedzę niezbędną do wejścia w dorosłe życie i samodzielnego funkcjonowania. Przygotowanie wychowanków do samodzielnego, dorosłego życia powinno w przyszłości zapobiec ich społecznemu wykluczeniu. Ważną kwestią jest również pomoc osobom usamodzielnianym opuszczającym różne formy pieczy zastępczej, poprzez umożliwienie zakwaterowania pozyskania własnego lokalu mieszkalnego, jak również pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, kierowanie do PUP, umożliwienie odbycia staży zawodowych, uczestnictwo w kursach podnoszących kwalifikacje.

TABELA 11 HARMONOGRAM ZADAŃ NA LATA 2015-2017.

Lp.	CEL	ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	REALIZATORZY/ PARTNERZY	EFEKTY
1.	<p style="text-align: center;">Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej</p>	<p>1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Współpracę z instytucjami i organizacjami na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego. - Prowadzenie kampanii społecznych na temat rodzicielstwa zastępczego. <p>2. Szkolenie na kandydatów na rodziny zastępcze.</p> <p>3. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze.</p> <p>4. Wzrost liczby rodzin zastępczych.</p> <p>5. Szkolenia dla istniejących rodzin zastępczych.</p> <p>6. Prowadzenie procesu diagnostyczno-kwalifikacyjnego pozyskanych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.</p>	2015-2017	PCPR, OPS, media, oświata, kościoły, POW, poradnie zdrowia	<p>1. Powstanie różnorodnych opieki zastępczej w powiecie pabianickim.</p> <p>2. Wzrost liczby rodzin zastępczych – niezawodowych i zawodowych.</p> <p>3. Wzrost liczby rodzin zastępczych o charakterze pełnym rodzinnym.</p> <p>4. Kompleksowa diagnoza i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.</p> <p>5. Podniesienie jakości rodzin zastępczych – istotnego elementu systemu pieczy zastępczej.</p>

					6. Liczba zastępczych rodzin funkcjonujących w powiecie pabianickim zgodnie z ustaloną liczbą limitem na dany rok kalendarzowy.
2.	Rozwój pieczy o charakterze interwencyjnym	Utworzenie pogotowi rodzinnych.	2015-2017	PCPR	Liczba pogotowi rodzinnych w pabianickim z ustalonym limitem na dany rok kalendarzowy.
3.	Realizacja założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie świadczeń finansowych obligatoryjnych i fakultatywnych dla rodzin zastępczych. 2. Organizowanie szkoleń w zakresie podnoszenia kompetencji opiekuńczo wychowawczych istniejących rodzin zastępczych. 3. Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego, prawnego i socjalnego dla rodzin zastępczych. 4. Prowadzenie diagnozy psychologicznej dla rodzin zastępczych. 5. Wspieranie rodziców zastępczych w wypełnianiu funkcji wychowawczej i opiekuńczej. 6. Zatrudnianie osób do pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarczych na wniosek rodzin zawodowych. 	2015-2017	PCPR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie rodzin zastępczych w poradnictwa specjalistycznego takiego jak: psychologiczne, socjalne. 2. Poprawa funkcjonowania rodzin zastępczych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 3. Poszerzenie wiedzy rodzin zastępczych o umiejętności opiekuńczo-wychowawcze i umiejętności wspierających w rozwoju.
4.	Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków placówek opiekuńczo -	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczne przygotowywanie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych do procesu usamodzielnienia. 2. Kształtowanie pozytywnego wizerunku wychowanka pieczy zastępczej. 3. Organizowanie zajęć „kompetencji społecznych” oraz nauka umiejętności poruszania się na rynku pracy. 	2015-2017	PCPR, PUP, POW, OPS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie usamodzielniania wychowanków z kompetencji instytucji. 2. Przygotowanie wychowanków do procesu usamodzielnienia. 3. Pozyskanie umiejętności „kompetencji społecznych” 4. Nabywanie um

	wychowawczych i rodzin zastępczych	4. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki oraz zagospodarowywanie. 5. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą poprzez udzielanie specjalistycznego poradnictwa : psychologicznego, prawnego – celem zapobiegania wykluczeniu społecznemu.			poruszania się pracy. 5. Wsparcie f - rzeczowe pełnoletniego wychowanka zastępczej.
--	---	---	--	--	---

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

POW – Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza

8. Finansowanie programu.

Źródłem finansowania zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są środki finansowe pochodzące:

- z budżetu powiatu pabianickiego,
- z budżetu państwa zgodnie z art.187 ust.1 pkt.2 (Ministra Pracy i Polityki Społecznej),
- z budżetu samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust.9 i 10 ustawy,
- z budżetów innych powiatów , zgodnie z art.191.ust.4 ustawy,
- z odpłatności rodziców biologicznych,
- pozyskane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Przedstawiony poniżej projekt budżetu przedstawia zaplanowane wydatki na realizację Programu w roku 2015.

TABELA 12 PLAN FINANSOWY REALIZACJI PROGRAMU W ROKU 2015.

Rok	Środki pieniężne wydatkowane dla rodzin zastępczych	Środki pieniężne wydatkowane na placówki opiekuńczo – wychowawcze	Środki pieniężne wydatkowane dla osób usamodzielnianych
2015	2.364.151,00	4.395.048,00	222.100,00

9. Zakładane rezultaty realizacji programu.

1. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych ze szczególnym uwzględnieniem zawodowych.
2. Utworzenie pogotowi rodzinnych.
3. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo -wychowawczych, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy, doposażenie ich mieszkań i przyznawanie dodatkowych świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych, zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.
4. Kompleksowa pomoc osobom usamodzielnianym oraz większe wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, w tym poprzez wsparcie finansowe.
5. Wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych, kontynuowania nauki, uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz podejmowania pracy.
6. Zapewnienie badań psychologicznych rodzinom zastępczym.
7. Doskonalenie współpracy między instytucjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny.
8. Prowadzenie kampanii promocyjnych o rodzicielstwie zastępczym.

10. Beneficjenci i realizatorzy programu.

Program skierowany jest bezpośrednio do osób i rodzin w szczególności:

- Dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
- Rodzin zastępczych.
- Usamodzielnianych wychowanków oraz opiekunów usamodzielnienia.
- Kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych.
- Rodzin biologicznych, dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej.

Partnerami w realizacji założeń programu są:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach – Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej będący jednocześnie koordynatorem programu.
- Rodziny zastępcze.
- Placówki opiekuńczo – wychowawcze.

- Policja.
- Miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej.
- Sądy.
- Kuratorzy.
- Kościoły.
- Placówki oświatowe.
- Powiatowy Urząd Pracy.
- Ośrodek Rodzin Zastępczych ‘SZANSA’ w Łodzi.
- Lokalne samorządy.

11. Monitoring i ewaluacja programu.

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach. W okresie obowiązywania, program będzie analizowany w procesie monitoringu, którego istotą będzie badanie i analizowanie jego realizacji. Monitorowaniu podlegają wszystkie zadania zawarte w niniejszym programie. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Monitoring programu odbywać się będzie poprzez:

1. Ocenę nowych wyzwań i zagrożeń.
2. Coroczne raportowanie i ocenę zgodności faktycznego postępu z założeniami i celami.

Celem ewaluacji będą następujące zagadnienia:

1. Czy zagwarantowano wystarczające środki na realizację programu.
2. Czy program wspomaga rozwój rodzin zastępczych w naszym powiecie.
3. Czy do pieczy zastępczej trafiają tylko te dzieci, których rodzice mimo wsparcia ze strony gminy nie wypełniają swoich obowiązków.
4. Które metody pracy dały oczekiwane rezultaty, a które należy zmienić.

Monitorowanie „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015–2017” odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą Radzie Powiatu, Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach.

